

مشخصات کلی برنامه و سرفصل

دروس دوره

دکتری برنامه ریزی درسی

مشخصات کلی دوره دکتری برنامه ریزی درسی

ضرورت دوره دکتری برنامه ریزی درسی:

هدف دوره دکتری برنامه ریزی درسی تربیت بالاتری سطح نیروی انسانی مورد نیاز برای انجام پژوهش، آموزش و کارشناسی در موضوعات و مسائل برنامه درسی و آموزش در وزارت آموزش و پرورش دانشگاه‌ها، واحدهای آموزش در ادارات، نهادها و سازمان‌های مختلف، صدا و سیما و رسانه‌ها، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و آزاد و آموزش‌های مستمر ضمنی می‌باشد.

به عبارت دیگر، هدف این دوره تربیت متخصصان با صلاحیت در زمینه نظریه برنامه درسی، مبانی دینی برنامه درسی، روش‌های کمی و کیفی تحقیق در حوزه برنامه درسی و کاربرد این مبانی، نظریه‌ها و اصول و روش‌ها در نظام برنامه درسی حوزه‌های مختلف آموزش و پرورش، آموزش عالی و سایر سازمان‌ها و واحدهای آموزشی در عرصه‌های مختلف از جمله هدف‌های اصلی برنامه دکتری در رشته برنامه درسی است. در این برنامه سعی بر آن خواهد بود که دانشجویان با دانش و توانمندی‌های مربوط به زمینه‌های روش‌های تحقیق کیفی، نظریه‌های برنامه درسی، مبانی دینی برنامه درسی، طراحی، اجرا و ارزشیابی برنامه درسی، روش‌ها و تدریس پیشرفته آشنا شوند. در این دوره علاوه بر جنبه‌های نظری، جنبه‌های عملی در قالب سمینارها مورد تأکید قرار خواهد گرفت؛ به طوری که دانشجویان ضمن تحصیل در راستای اجرای مطالعه و پژوهش مربوط به نظام برنامه درسی شرکت کرده و توانمندی‌های مربوط به آن را در عمل کسب کنند.

طراحی محتوا و فعالیت‌های دوره بر پایه‌ی موارد زیر صورت گرفته است:

۱- تحلیل قلمروی مفهومی حوزه مطالعاتی برنامه درسی

۲- اتخاذ جهت گیری اسلامی و بومی نگری در راستای سیاست‌های کلی کشور

۳- بررسی برنامه‌های درسی رشته‌ی مذکور در دانشگاه‌های داخل و خارج کشور

طول دوره و شکل نظام:

طول دوره دکتری ۴ سال و به صورت آموزشی و پژوهشی است. نظام آموزشی واحدی - نیمسالیه بوده و کلیه دروس نظری و عملی در مدت سه نیمسال تحصیلی ارائه و برگزار می شود.

طول هر نیمسال تحصیلی ۱۷ هفته بوده و حداقل زمان لازم برای هر واحد نیز یک ساعت در هفته می باشد.

تعداد واحدهای درسی :

تعداد کل واحدهای آموزشی شامل دروس اصلی و اختیاری و رساله ۳۶ واحد به شرح زیر است:

دروس اصلی: ۱۲ واحد

دروس اختیاری: ۴ واحد اختیاری، شامل دو درس ۲ واحدی

رساله: ۲۰ واحد

جمع: ۳۶ واحد

توضیح:

برای آن دسته از دانشجویان که قبلاً در دوره کارشناسی ارشد دروس برنامه ریزی درسی را نگذرانده اند به تشخیص گروه

آموزشی اخذ دروس پیش نیاز نظیر؛ زبان تخصصی، طراحی برنامه درسی، نظریه برنامه درسی و ... الزامی است.

سرفصل دروس در دویست و هفتاد و نهمین جلسه کمیته برنامه ریزی درسی گروه علوم تربیتی مورخ ۱۳۹۰/۷/۱۸ مورد تصویب قرار

گرفت.

فهرست دروس اصلی دوره دکتری رشته برنامه ریزی درسی

ردیف	کد درس	نام درس	پیش‌نیاز	نوع درس	تعداد واحد
۱		نظریه برنامه درسی	ندارد	اصلی	۲
۲		پژوهش کیفی در برنامه درسی	ندارد	اصلی	۲
۳		طراحی و اجرای برنامه درسی	ندارد	اصلی	۲
۴		راهبردهای یاددهی- یادگیری	ندارد	اصلی	۲
۵		ارزشیابی در برنامه درسی	ندارد	اصلی	۲
۶		مبانی دینی برنامه درسی	ندارد	اصلی	۲

فهرست دروس اختیاری دوره دکتری رشته برنامه ریزی درسی

ردیف	کد درس	نام درس	پیش‌نیاز	نوع درس	تعداد واحد
۱		فن آوری های نوین آموزشی در برنامه درسی	ندارد	اختیاری	۲
۲		سمینار در برنامه درسی دبستانی و پیش دبستانی	ندارد	اختیاری	۲
۳		نظریه‌های یادگیری و رشد در برنامه درسی	ندارد	اختیاری	۲
۴		جامعه شناسی و برنامه درسی	ندارد	اختیاری	۲
۵		برنامه درسی تربیت دینی	ندارد	اختیاری	۲
۶		مکاتب فلسفی و برنامه درسی	ندارد	اختیاری	۲
۷		آمار و طرح‌های تحقیقاتی در برنامه درسی	ندارد	اختیاری	۲
۸		سمینار در برنامه درسی دوره متوسطه	ندارد	اختیاری	۲
۹		سمینار در برنامه درسی آموزش عالی	ندارد	اختیاری	۲
۱۰		سنجش و اندازه گیری پیشرفته	ندارد	اختیاری	۲
۱۱		سمینار در برنامه درسی ضمن خدمت	ندارد	اختیاری	۲

*** تذکر: دانشجویان از میان دروس اختیاری (شامل ۱۱ عنوان درس) ۴ واحد، معادل دو درس ۲ واحدی با نظر استاد راهنما و در راستای

رساله تحصیلی انتخاب می‌کند

نظریه برنامه درسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اصلی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی دانشجویان با مسایل و بنیادهای نظریه‌ای و نظریه‌پردازی در حوزه برنامه درسی و ایجاد توانایی تحلیل، نقد و ارزیابی مسایل نظری برنامه درسی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت نظری)

قلمرو مفهومی مباحث مطرح در حوزه برنامه درسی، تبیین نگاه ساده‌انگارانه و پیچیده از قلمرو مفهومی حوزه برنامه درسی، تعریف و تبیین مفهوم نظریه پردازی، اهمیت نظریه و گفتمان نظریه و نظریه‌پردازی در حوزه برنامه درسی، اقسام گزاره‌های نظری در حوزه نظریه برنامه درسی، تبیین رویکردهای مختلف نظریه‌پردازی در برنامه درسی نظیر طبقه‌بندی هونکی، مک دونالد و ...، تبیین رابطه میان نظریه و عمل از منظر صاحب‌نظران حوزه برنامه درسی، تبیین فرایندهای نظریه‌پردازی خطی (نظیر بوشامب و ...) و غیر خطی (نظیر مک‌دونالد و ...) در حوزه برنامه درسی؛ تبیین طبقه‌بندی‌های مختلف از نظریه‌های عام برنامه درسی نظیر؛ طبقه‌بندی نظریه‌های هنجاری: شوبرت، پانیار، اتیل، آیزنر و ...، نظریه برنامه درسی به مشابه استعاره و تبیین رابطه میان استعاره، تمثیل و ... با نظریه برنامه‌ی درسی، وضعیت نظریه و نظریه‌پردازی در نظام برنامه درسی جمهوری اسلامی ایران.

منابع

- Flinders, D-avid J. Thornton Stephen J. (2004). **The curriculum studies reader**, flinders & thornton (EDS). Routledge, New York and London.

- Walker, Decker (2003). **Fundamentals of curriculum: Passion and professionalism**. Second edition, New Jersey: Erlbaum association, publication.

- McNeil, John D. (2006). **Contemporary curriculum in thought and action**. Sixth edition. Wiley Jossey-Bass education, John Wiley & Sons, Inc. United States of America.

- Marsh, Colin J. (2006). **Key concepts for understanding curriculum**. Third edition. Routledgefalmer, Taylor & Francis group, Inc. London and New York.

پژوهش کیفی در برنامه درسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اصلی

پیش نیاز: ندارد.

هدف: تسلط به بنیان‌های معرفت‌شناسی و روش‌شناسی در مطالعات کیفی و توانایی در انجام پژوهش‌های کیفی و نقد پژوهش‌های انجام شده قبلی.

سرفصل درس (۳۴ ساعت نظری) :

بنیان‌های معرفت‌شناسی در مطالعات کمی (اثبات‌گرایی، تجربه‌گرایی، مکانیک‌گرایی و ...) و مطالعات کیفی (پدیدارشناسی، هرمنیوتیک و ...) و تلفیقی، رویکردهای مطالعات کیفی (موردی، روایتی، قوم‌نگاری، تحلیل محتوا و تاریخی)، اعتبار بخشی به داده‌ها در مطالعات کیفی، توانایی تدوین طرح‌های کیفی و انجام مطالعات مبتنی بر رویکردها، نقد پژوهش‌های انجام شده کیفی.

منابع:

- Creswell J.W.(2007).Qualitative Inquiry& Research Design: Choosing among five approaches, London: Sage Publication Inc.

-Maxwell J.A.(2005). Qualitative Research Design: An Interactive Approach. London: Sage Publication Inc.

طراحی و اجرای برنامه درسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اصلی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مفاهیم، طراحی، تدوین و اجرای برنامه‌های درسی و چالش‌ها و مبانی، اصول و روش‌های طراحی الگوهای برنامه درسی و واکاوی برنامه‌های درسی در نظام‌های مختلف آموزشی بر این اساس.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت نظری)

تحلیل مفاهیم طراحی، تدوین و اجرای برنامه‌های درسی، الگوهای طراحی برنامه درسی و نقد و ارزیابی آن‌ها، چالش‌ها و مسایل مهم نظام‌های آموزشی از منظر طراحی، تدوین و اجرا، چالش‌ها و مسایل مهم در حوزه چگونگی طراحی، تدوین و اجرای برنامه‌های درسی در محیط‌های آموزش الکترونیکی و مجازی و مدارس هوشمند، مفاهیم اساسی در طراحی برنامه‌های درسی مثل: عناصر و مولفه‌های برنامه درسی، سازماندهی و سازماندهی عمودی و افقی، وسعت، توالی، تداوم، تلفیق، دانش پیش‌نیاز، توازن و شکل بندی برنامه‌های درسی، چگونگی تولید مواد، محتوا، بسته‌های آموزش و یادگیری، راهنماهای برنامه درسی در محیط‌های آموزش حضوری و مجازی، چگونگی طراحی و آزمایش نمونه‌های برنامه‌های درسی و برنامه‌های درسی تایید شده نهایی، آموزش معلمان، مولفه‌ها و عوامل مؤثر بر اجرای برنامه درسی، مجریان و دست‌اندرکاران اجرای برنامه‌های درسی، سطوح و گروه‌های تصمیم‌گیرنده در برنامه‌های درسی.

منابع:

- Ornstein,(2004).**Curriculum, Foundations, Principles and Issues**. Prentice Hall PTR.
- Reddy,B.(2007).**Principles of curriculum planning and development**. Arise Publishers & Distributors.
- Patrick Slattery,(2006)**Curriculum development in the postmodern era**, second edition. Routledge, New York and London.

راهبردهای یاددهی - یادگیری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اصلی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: واکاوی رویکردهای نوین یاددهی - یادگیری و کسب توانایی لازم در تحلیل و نقد و بررسی موقعیت‌های یاددهی و یادگیری و طراحی راهبردهای یاددهی - یادگیری مناسب در سطوح مختلف آموزشی و ارائه راه‌کارها و خدمات مناسب علمی و آموزشی در این راستا به نظام‌های گوناگون آموزشی.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت نظری)

مبانی نظری، مفاهیم و کاربردهای رویکردهای نوین یاددهی - یادگیری، ابعاد و مؤلفه‌های اساسی راهبردهای یاددهی - یادگیری، نقد و ارزیابی رویکردهای یاددهی و یادگیری در موقعیت‌های مختلف آموزشی، کیفیت راهبردهای یاددهی و یادگیری در محیط‌های آموزش الکترونیکی و مسایل و چالش‌های آن.

منابع:

2- Tubbs Nige,(2005). **Philosophy of the teachers** , Blackwell publishing.

3- Chibber,S.K&Reddy,R.S.(2008).**Encyclopedia of modern methods of teaching and learning**, Commonwealth.

ارزشیابی در برنامه درسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اصلی

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشناسازی دانشجویان با مفاهیم، نظریه‌ها و بنیادهای ارزشیابی آموزش به طور اعم و ارزشیابی برنامه درسی به طور خاص و ایجاد توانایی ارزشیابی از برنامه‌های درسی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت نظری)

تبیین مباحث و قلمرو مفهومی حوزه ارزشیابی برنامه درسی، تبیین مفاهیم و سوالات اساسی در ارزشیابی برنامه درسی، تبیین و مقایسه پارادایم ارزشیابی کمی و کیفی در قلمرو برنامه درسی، تبیین پیوند میان الگوهای مختلف ارزشیابی و الگوهای کیفیت آموزشی، تبیین رابطه میان ارزشیابی آموزشی و تصمیم‌گیری تبیین تقسیم‌بندی‌های مختلف از ارزشیابی آموزشی و برنامه درسی، تبیین و مقایسه رویکردهای مختلف ارزشیابی مبتنی بر هدف، مبتنی بر مدیریت، مبتنی بر مصرف‌کننده، مبتنی بر نظر متخصصان، مبتنی بر اختلاف نظر متخصصان، رویکرد طیف‌گرایانه و مبتنی بر مشارکت کنندگان و تبیین الگوهای مختلف داخل هر یک از رویکردها، بحث و تبیین در خصوص فرا ارزشیابی، وضعیت ارزشیابی آموزشی و برنامه درسی در نظام برنامه درسی ایران.

منابع

- Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (2007). **Evaluation theory, models, and applications**. U.S.A: Jossey-Bass.

- Stufflebeam, D.; Madaus, G. F. & Kellaghan, T. (2002). **Evaluation models viewpoints on educational and human services evaluation**. Published kluwer academic New York, Boston; London, Moscow.

- Sanders, James R. Sullins Carolyn D. (2006). **Evaluating school programs: an educator's guide**, New York: Corwin press.

مبانی دینی برنامه درسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اصلی

پیشنیاز: ندارد

هدف: بررسی مبانی دینی برنامه درسی و دلالت‌های آن در طراحی و اجرای هر یک از عناصر برنامه درسی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت نظری)

- بررسی مفهومی مبنا و اصل

- بررسی مختصر سایر مبانی (علمی و فلسفی) برنامه درسی

- بررسی مفهومی مبنای دینی و برنامه دسی از دید صاحب‌نظران مختلف

- بررسی چگونگی تأثیرگذاری مبانی دینی در طراحی و اجرای برنامه درسی

- بررسی تفصیلی مبانی دینی برنامه درسی به شکل تحلیل مفهومی، مبنا، دین، برنامه درسی

- بررسی رابطه عقاید اسلامی و طراحی و اجرای هر یک از عناصر برنامه درسی

- بررسی رابطه فقه و اخلاق اسلامی و طراحی و اجرای هر یک از عناصر برنامه درسی

-- بررسی الگوی قرآین و روائی در مورد کیفیت ارتباط بین عناصر برنامه درسی (هدف، محتوا و فعالیت‌های تربیتی، روش‌ها، ارزشیابی)

- بررسی مصادیقی از چگونگی تأثیرگذاری مبانی دینی در برنامه درسی با استناد به آیات و روایات معصومین علیهم السلام (حوزه‌های

علمیه)

منابع:

- علم الهدی، جمیله، **مبانی تربیت اسلامی و برنامه ریزی درسی بر اساس فلسفه صدرای**؛ تهران: انتشارات دانشگاه امام

صادق(ع)، چاپ اول، ۱۳۸۴

- اعرافی، علی رضا، **فقه تربیتی**. جلد دوم، تحقیق و تقریر سید نقی موسوی، علی حسین پناه، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه،

۱۳۸۷

- ملکی، حسن، **دین و برنامه درسی**، تهران: انتشارات انجمن اولیا و مربیان، چاپ دوم، ۱۳۸۷

- اعرافی، علی رضا، **فقه تربیتی**. جلد اول کلیات، تحقیق و تحریر سید نقی موسوی، صمد سعیدی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه،

۱۳۸۷

- طباطبائی، محمد حسین، **المیزان فی تفسیر القرآن**، بیروت، لبنان، مؤسسه الاعلی للمطبوعات، ۱۳۹۴ ه.ق.

فن آوری‌های نوین آموزشی در برنامه درسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اختیاری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با فن آوری‌های نوین آموزشی و ارتباط آن با طراحی و اجرای برنامه درسی و کسب توانمندی در تحلیل موقعیت‌های آموزشی مبتنی بر فن آوری‌های نوین آموزشی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت نظری)

بنیادها، دیدگاه‌ها و مفاهیم فن آوری‌های نوین آموزشی و نقد و بررسی آن‌ها، طراحی و اجرای برنامه‌های درسی در فضاهای مجازی و الکترونیکی، طراحی برنامه‌های درسی مدارس هوشمند و دانشگاه‌های مجازی، چالش‌های اساسی پیش‌روی نظام‌های آموزشی از منظر فن آوری‌های نوین آموزشی، یادگیری، آموزش و برنامه درسی الکترونیکی، یادگیری، آموزش و برنامه درسی ترکیبی، یادگیری، آموزش و برنامه درسی الکترونیکی ترکیبی، یادگیری، آموزش و برنامه درسی از راه دور.

منابع:

- lynne e R.Porter,(2004)**Developing an online curriculum, techniques**. Idea Group Inc (IGI).
- Lowrence A. Tomei, Robert,(2008). **Encyclopedia of information technology curriculum integration**. IGI Global snippet.

سمینار در برنامه درسی دبستانی و پیش دبستانی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اختیاری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت الزامات برنامه‌های درسی دبستانی و پیش دبستانی و توان تحلیل، ارزیابی و طراحی برنامه‌های درسی مناسب برای این دوره.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت نظری)

مبانی فلسفی و روان‌شناختی برنامه‌های درسی دوره دبستان و پیش دبستان، مسایل، چالش‌ها و الزامات برنامه‌های درسی در دوره دبستان و پیش دبستان، مقایسه‌های جهانی در برنامه‌های درسی دوره دبستان و پیش دبستان، جهت‌گیری‌های نوین در برنامه‌های درسی دبستان و پیش دبستان، قلمروهای موضوعی برنامه‌های درسی دبستان و پیش دبستان.

منابع:

- Gene D. Shepherd, William Burk Ragan (1992). **Modern Elementary Curriculum**, New York. Holt, Rinehart, and Winston.
- Jennifer Naas, Geoff Southworth, (2005). **Whole School Curriculum Development in the primary school**. The Falmer Press.

نظریه‌های یادگیری و رشد در برنامه درسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اختیاری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: شناخت آخرین یافته‌های مربوط به یادگیری و رشد و تحلیل چگونگی تلویح‌ها آن‌ها در برنامه درسی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت نظری)

- آشنایی با نظریات جدید یادگیری شامل نظریه‌های یادگیری عمل، یادگیری مبتنی بر مغز، یادگیری موقعیتی، یادگیری توزیع شده، یادگیری بزرگ‌سال و کاربرد آن‌ها در تدوین برنامه درسی

- آشنایی با نظریات جدید رشد شناختی شامل نظریه نئو پیازه ای‌ها، نظریه کارمیلاف - اسمیت، تئوری - تئوری، پیمان‌های و تلویح‌ها آن در طراحی برنامه درسی

- آشنایی با نقش فرایندهای حافظه در یادگیری

- آشنایی با نقش متغیرهای انگیزشی و هیجانی در فرایند یادگیری

- اهمیت بافت اجتماعی - فرهنگی در یادگیری

منابع

- Thomas W. Hewitt (2006). **Understanding and shaping curriculum: what we teach and why**. Sage publication.
- Wendy Frood Auger, Sharon J. Rich, Helen Langford (2010). **Curriculum Theory and Methods: Perspectives on Learning and Teaching**, John Wiley & Sons.

جامعه‌شناسی و برنامه‌درسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اختیاری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مبانی اجتماعی تعلیم و تربیت و چگونگی نقش مؤلفه‌های آن در طراحی برنامه‌درسی و ایجاد زمینه‌ی لازم برای لحاظ متغیرهای اجتماعی در متنوع‌سازی محتواها و فعالیت‌های آموزشی بای برآورده ساختن نیازهای آحاد مختلف.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت نظری)

- نقش فرهنگ و زبان در یادگیری و فرایند برنامه‌درسی

- رویکرد اجتماعی در برنامه‌درسی (سواد اجتماعی، بازسازی اجتماعی، عمل اجتماعی)

- تعلیم و تربیت و نقش‌های جنسیتی

- برنامه‌درسی و تغییر اجتماعی (جهت تغییر در تعامل مدرسه و اجتماع)

- برنامه‌درسی پنهان (با تأکید بر رویکرد سیاسی - انتقادی)

- برنامه‌درسی و جهانی شدن

- برنامه‌درسی و تنوع فرهنگی

- انفجار دانش

- دانش و یادگیری برای آینده

- برنامه‌درسی و نخبه‌گرایی

- برنامه‌درسی و دموکراسی

- برنامه‌درسی و آموزش غیررسمی

- برنامه‌درسی و آموزش برای همه

- برنامه‌درسی پاسخگو

منابع:

- Maureen T. Hallinan (2006). **Handbook of the sociology of education**. Pergamon Press.
- John Eggleston (1977). **The sociology of the school curriculum**. Routledge,

برنامه درسی تربیت دینی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اصلی

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنایی با مباحث نظری و تحلیل فرایندهای طراحی و ارزشیابی برنامه درسی تربیت دینی در حوزه‌های رسمی و غیررسمی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت نظری)

۱- تربیت اسلامی و تربیت دینی (مفهوم شناسی)

۲- گستره تربیت دینی

۳- مراحل تربیت دینی (مباحث مربوط به تلقین، تمهید و تربیت)

۴- تربیت دینی و سایر وجوه تربیت (با تأکید بر تربیت اخلاقی)

۵- تربیت دینی در آموزش و پرورش (مقاطع سه گانه)؛ انتظار از تربیت دینی در سه مقطع

۶- سهم برنامه‌های درسی مختلف در تربیت دینی

۷- برنامه درسی درس دینی (سیر تحول)

۸- برنامه درسی درس قرآن (سیر تحول)

۹- تربیت دینی در رسانه‌ها

۱۰- تربیت دینی در اجتماع

۱۱- حوزه‌های رسمی (formae)، نیمه رسمی (non-formal) و غیررسمی (informal) در تربیت دینی

منابع:

- Lynne Broadbent, Alan Brown (2002). **Issues in religious education**. Pergamon Press.
- Cyprian Leycester Drawbridge (2010). **Religious Education: How to Improve It**. Kessinger Publishing, LLC,

مکاتب فلسفی و برنامه درسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت نظریات فیلسوفان مکاتب مختلف درباره جهان، انسان، معرفت و ارزش و کاربردهای این دیدگاه در قلمرو برنامه درسی

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت نظری)

الف فلسفه‌ها و برنامه درسی

- فلسفه‌های سنتی

- ایده‌آلیسم و برنامه درسی

- رئالیسم و برنامه درسی

- فلسفه جدید

- پراگماتیسم و برنامه درسی

- اگزیستانسیالیسم و برنامه درسی

- فلسفه تحلیلی

- فلسفه تحلیلی و برنامه درسی

- پراگماتیسم جدید و برنامه درسی

- پساساختارگرایی در برنامه درسی

- پسا مدرنیسم در برنامه درسی

ب) نظریه‌های تربیتی و برنامه درسی

- پایدار گرایی

- بنیاد گرایی

- پیشرفت گرایی

- تجدید بنای اجتماعی (نظریه باز سازی)

منابع:

- Marlow Ediger (2003). *Philosophy and Curriculum*. Published by Discovery Publishing House
- David Scott (2008). *Critical Essays on Major Curriculum Theorists*. Routledge,

آمار و طرح‌های تحقیقاتی در برنامه درسی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اختیاری

پیش‌نیاز: ندارد

هدف: توانایی دانشجویان در شناخت آزمون‌های آماری مناسب و مفروضه‌های اولیه برای کاربرد آزمون‌ها، پاسخ‌دهی به سؤالات و آزمون فرضیه‌ها، توانایی استفاده از نرم افزارهای آماری برای انجام محاسبات، قابلیت تحلیل نتایج و نقد محاسبات و اجرای آزمون‌های آماری در گزارش‌های پژوهشی.

سرفصل درس (۳۴ ساعت نظری):

مفروضه‌های آمار پارامتریک و نا پارامتریک، آزمون‌های تحلیل واریانس دو عاملی و چند عاملی، اندازه گیری مکرر و طرح‌های بلوکی، تحلیل واریانس‌های چند متغیره، آزمون‌های تعقیبی، رگرسیون چندگانه و چند متغیره، تحلیل کو واریانس، همبستگی‌های دو رشته‌ای و دو رشته‌ای نقطه‌ای، فای و تتراکوریک و فای دو رشته‌ای، تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی، آزمون‌های کالموگروف - اسمیرنوف، یومان - ویتنی، ویلکاکسون، کروسکال - والیس، بسط توزیع دو جمله‌ای نیوتن، کاربرد SPSS یا (R) در محاسبات آماری.

منابع:

- هویت، دنیس؛ کرامر، دانکن (۱۳۸۹). **مقدمه‌ای بر کاربرد SPSS در روان شناسی**. ترجمه پاشا شریفی، حسن؛ نجفی زند، جعفر؛ میر هاشمی، مالک؛ معنوی پور، داوود؛ شریفی، نسترن. تهران: سخن.

- Ho, Robert (2006). **HANDBOOK OF UNIVARIATE AND MULTIVARIATE DATA ANALYSIS AND INTERPRETATION WITH SPSS**. London: Chapman & Hall.

سمینار در برنامه درسی دوره متوسطه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اختیاری

پیش نیاز: پژوهش کیفی، طراحی و اجرای برنامه درسی

هدف: توانمندسازی فراگیران در زمینه اهداف و مسائل اصلی آموزش متوسطه، فرایند طراحی و اجرای برنامه درسی رسمی و فوق برنامه دوره متوسطه و تحلیل تحولات این دوره می‌باشد.

سرفصل درس: (۳۴ ساعت نظری)

۱. اهداف آموزش متوسطه
۲. عام‌گرایی و تخصص‌گرایی در آموزش متوسطه
۳. برنامه درسی مبتنی بر شایستگی
۴. برنامه درسی آموزش فنی و حرفه‌ای
۵. طراحی برنامه درسی مهارت‌آموزی
۶. برنامه درسی فوق برنامه و اوقات فراغت
۷. تغییر برنامه درسی (اتخاذ، اشاعه، اجرا و نهادینه‌سازی) آموزش متوسطه (سیر تاریخی در ایران، تحلیل عوامل موفقیت و شکست)
۸. تحولات آموزش متوسطه
۹. طراحی برنامه درسی آموزش متوسطه
۱۰. عوامل تأثیرگذار بر کیفیت برنامه درسی آموزش متوسطه
۱۱. بهینه‌کاوی برنامه درسی متوسطه و نقد و تحلیل آن‌ها
۱۲. ارائه سمینار توسط دانشجویان

منابع:

- Chyung, S&Stepich, D&, Cox, D(2006). Building a Competency-Based Curriculum Architecture to Educate 21st-Century Business Practitioners, Journal of Education for Business, pp 307-314
- Balakrishnan s.(2005). Competency Based Education **System**. India Institute of Science, Bangalore

سمینار در برنامه درسی آموزش عالی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

هدف: جهت گیری دانشجو در قلمرو موضوعی برنامه درسی و تحدید موضوعی، شناخت انجمن‌های تخصصی و تعامل با سیگهای تخصصی در قلمرو موضوعی، شناخت جهت‌گیری‌های برنامه درسی در سطوح ملی و بین‌المللی، توانایی ارائه سمینار و دریافت بازخورد از مخاطبان برای شناخت نقاط قوت و ضعف، توانایی تدوین مقاله‌های علمی در جهت تولید و نشر دانش تخصصی.

سرفصل درس (۳۴ ساعت نظری):

جهت گیری برنامه درسی در نظام آموزش عالی ایران (سابقه تاریخی، دلالت‌ها، پیامدها)؛ مبانی فلسفی، تاریخی و جامعه شناختی در نظام برنامه درسی آموزش عالی ایران؛ طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی در نظام آموزش عالی؛ نظریه آشوب و برنامه ریزی درسی در آموزش عالی؛ راهبردهای یاددهی و یادگیری در نظام آموزش عالی؛ **E.Learning, M.Learning, Distance Learning, Blended Learning** در آموزش عالی؛ تمرکز و عدم تمرکز در نظام برنامه درسی آموزش عالی؛ برنامه درسی پنهان در نظام آموزش عالی؛ برنامه‌های درسی میان رشته‌ای در نظام آموزش عالی، برنامه درسی بین‌المللی در آموزش عالی؛ دانشگاه اسلامی (ضرورت، موانع و فرصت‌ها)

منابع:

- Peter Wolf, Julia Christensen Hughes (2007). **Curriculum development in higher education: faculty-driven processes and practices**. Jossey-Bass,
- **Ronald Barnett, Kelly Coate (2005). Engaging the curriculum in higher education**. McGraw-Hill International.

سنجش و اندازه گیری پیشرفته

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

هدف: انتظار است که دانشجویان با سپری نمودن این درس، در نقد انواع آزمون‌های پیشرفت تحصیلی به عنوان ابزاری در ارزشیابی آموزشی توانا شده و در توانایی ساخت آزمون‌های نوین پیشرفت تحصیلی؛ اعم از آزمون‌های مداد - کاغذی، عملکردی، E-Base، تحلیل آزمون‌های پیشرفت تحصیلی و سؤالات آزمون، مهارت لازم را کسب نمایند.

سرفصل درس (۳۴ ساعت نظری):

نقد دسته بندی‌های اهداف پرورشی، واکاوی رسالت نظام‌های آموزشی پیش دبستانی، عمومی و آموزش عالی و ارتباط آن با شیوه‌های سنجش و اندازه گیری، انواع جداول مشخصات آزمون با تاکید بر رویکردهای فرا شناخت، طراحی شیوه‌های نوین سنجش مبتنی بر آموزش الکترونیک، ارزشیابی در محیط‌های آموزشی هوشمند، ارزشیابی مبتنی بر الگوهای تدریس مشارکتی، تحلیل سؤالات به شیوه‌های کلاسیک و نظریه‌های سؤال - پاسخ، ارزشیابی توصیفی آموخته‌ها، نقد نظام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در نظام آموزش و پرورش همگانی و نظام آموزش عالی ایران، تطبیق نظام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی در برنامه درسی کشورهای مختلف.

منابع:

- Butler, S.M; McMunn, N.D(2006). **A Teacher's Guide to Classroom Assessment**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Hogan, P.H(2007). **Educational Assessment: A Practical Introduction**. Danvers: Wiley.
- Weeden, P; Winter,J; Patrica,B(2002). **Assessment: What's in it for schools?**. London: RoutledgeFalmer.
- KitchenhamAndrew(2011). **Models for Interdisciplinary Mobile Learning: Delivering Information to Students**. IGI Global.

سمینار در برنامه درسی ضمن خدمت

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: اختیاری

پیش نیاز: ندارد

هدف: توانمندسازی فراگیران در زمینه اهداف و ویژگی ها اصلی آموزش ضمن خدمت، فرایند طراحی و اجرای برنامه درسی آموزش ضمن خدمت کارکنان، ارزشیابی آموزشی آن و راه های ارتقاء اثربخشی برنامه های آموزشی می باشد.

سرفصل درس:

۱. مبانی آموزش و توسعه منابع انسانی
۲. آندراگوژی و برنامه درسی
۳. نیازسنجی آموزشی (مدل ها، فنون و فرایند)
۴. طراحی و تدوین برنامه های آموزشی (مدل ها و فرایند)
۵. ارزشیابی برنامه های آموزشی (با تاکید بر مدل پاتریک و فیلیپس)
۶. تبدیل یادگیری به عملکرد (انتقال آموزش و یادگیری)
۷. افزایش اثربخشی دوره های آموزشی
۸. فناوری های نوظهور در آموزش و توسعه منابع انسانی
۹. تکنولوژی عملکرد انسان
۱۰. ارائه سمینار توسط دانشجویان

منابع:

- Biech, E(2008). *ASTD Handbook for Workplace Learning Professionals*. NewYork:ASTD Press
- Noe, R(2009). *Employee Training & Development*. Boston: McGraw-Hill/Irwin
- Piskurich, G, Beckschi, P, Hall, B(1999). *The ASTD Handbook of Training Design and Delivery*, Boston: McGraw-Hill.